

forstaa, at det kun i et meget begrænset Tidsrum lod sig gøre at spærre for Tilgangen udefra, fra den øvrige Del af Landet. Hvem vilde overhovedet for blot nogle faa Aar siden have tænkt sig Muligheden af at indføre et Stavnbaand som det, der paa Grund af Bolignøden i stor Udstrækning er en Kendsgerning her i Landet i Øjeblikket? Det er noget, man kan gribe til i en Overgangstid, det kan give et Pusterum, men man maa gøre sig fortrolig med, at det ikke kan opretholdes, en Dag brydes et Gærde af denne Art ned, og der kommer da en stærkere Invasion end nogen Sinde tidligere. Den Bedring i Boligsituationen, som paa den Maade kan indtræde, er kunstig og kan ikke bruges som noget Argument hverken for eller imod en Boliglovgivning.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om en Bedring i Bolignøden i det hele taget kan man for saa vidt sige, at der indtræder en Bedring i Bolignøden, hver Gang der i en Periode tilvejrbringes flere Beboelseslejligheder, end der svarer til Befolkningsstilvæksten indenfor den samme Periode. Men en saadan Bedring i Bolignøden har ikke nødig at have blot den svageste Berøring med Spørgsmaalet om de Lovforanstaltninger, det paa Grund af Bolignøden kan være nødvendigt at træffe i Forholdet mellem Ejere og Lejer. I de to Aar fra April 1920 til April 1922 tiltog Befolkningen i København kun med ca. 8 000 Mennesker, til Trods for at der ikke var noget Forbud mod Indvandring her til Byen; det vil sige, at Tilvæksten i København var mindre end Byens Fødselsoverskud, der fandt altsaa i disse to Aar en reel Udvandring Sted fra København. I desamme to Aar byggedes der over 7 000 Lejligheder her i Byen, og der fandt altsaa faktisk en større Bedring Sted end den, der nu er Mulighed for at skabe ad kunstig Vej. Og alligevel var Forholdet det, at det jo kun var Daarer her i Byen, der lyttede til Talen om, at nu var vi ved at faa Has paa Bolignøden.

Nej, det, der er afgørende for Spørgsmaalet, om man skal gaa til ekstraordinære Lovforanstaltninger, til Regulering af Forholdet mellem Ejere og Lejer, er ikke en saadan momentvis Bedring, men dette: hvor mange Lejligheder mangler der i Byen, forinden vi nærmer os det Punkt, hvor der bestaar et naturligt Forhold mellem Udbud og Efterspørgsel af Lejligheder? Og her skal det nok vise sig, at det for Københavns Vedkommende drejer sig om op imod en halv Snes Tusinde Beboelseslejligheder. Det vil igen sige, at selv den mest optimistiske ikke kan tænke sig Muligheden af at ind-

hente det manglende paa kortere Tid end den Periode, som det foreliggende Lovforslag om en Boligret forudsættes at skulle strække sig over.

Det ærede Medlem Hr. Kragh gengav ogsaa en Udtalelse af mig med Hensyn til Overbefolkningen, gaaende ud paa, at Antallet af overbefolkede Lejligheder ikke egner sig som et eksakt Maal for Bolignøden. Det er utvivlsomt rigtigt. Man kan ikke af Antallet af overbefolkede Lejligheder og af Antallet af Mennesker, der bor i overbefolkede Lejligheder, aflæse Bolignødens Størrelse, det er klart. Men naar det ærede Medlem derpaa tilføjede, at jeg skulde have sagt, at Spørgsmaalet om overbefolkede Lejligheder slet ikke har nogen fast Forbindelse med Bolignødsproblemet, saa maa det være en Fortalelse af det ærede Medlem, idet jeg i de Udtalelser, han hentydede til, netop har paavist, at den Grad af Overbefolkning, som findes i København, giver et overordentlig stærkt Udtryk for Bolignøden.

Medens Antallet af overbefolkede Lejligheder og Antallet af Mennesker boende i overbefolkede Lejligheder i en lang Periode i København var aftagende, til Trods for at Københavns Befolkning steg meget stærkt i Antal, medførte Bolignødsperioden en saadan Tilvækst i Antallet af overbefolkede Lejligheder og Antallet af Mennesker boende i overbefolkede Lejligheder, at det for 1923 lader sig beregne, at der skulde stilles 5 000 2 og 3 Værelsens Lejligheder til Raadighed for at bringe Antallet af Folk boende i overbefolkede Lejligheder ned til det samme Niveau som i 1911.

Det ærede Medlem kan være overbevist om, at de overbefolkede Lejligheder som en Følge af Bolignøden er sikre nok, og derfor vil det ogsaa vise sig, at Overbefolkningens Grad er overordentlig følsom overfor enhver Forandring i Bolignøden. Det vil derfor sikkert ogsaa vise sig, at saa snart der indtræder blot en momentvis Bedring i Bolignøden, gaar Overbefolkningens Grad ned.

Selv om det nu er rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Kragh mener, at i enhver Storby vil der under alle Forhold være overbefolkede Lejligheder, saa er det min Overbevisning, at det er ikke det, man i dette Øjeblik trænger til at blive gjort opmærksom paa. Det, man i dette Øjeblik trænger til at blive gjort opmærksom paa, er derimod det forfærdende moralske og sædelige Forfald, som virker fuldkommen forgiftende paa en By, der som København rammes af en stærkt stigende Overbefolkning, og som jeg ikke betænker mig paa